

2.

Vládní nařízení

ze dne 20. ledna 1939

o úpravě působnosti ministerstva dopravy a o organizaci státního dopravního podnikání.

Vláda republiky Česko-Slovenské nařizuje podle čl. II ústavního zákona zmocňovacího ze dne 15. prosince 1938, č. 330 Sb. z. a n.:

§ 1.

Úvodní ustanovení.

Úprava působnosti ministerstva dopravy a organizace státního dopravního podnikání se provede ve dvou obdobích podle následujících zásad.

Část první.

§ 2.

(1) V ministerstvu dopravy se ponechávají z oboru dřívějšího ministerstva železnic a dřívějšího ministerstva pošt a telegrafů toliko věci státní výsosti.

(2) Pokud jde o výkon státní výsosti ve věcech drah (veřejné železniční správy), je ministerstvo dopravy železničním správním úřadem ve smyslu železničního zákona.

(3) Vládní nařízení, které bude vydáno nejpozději do 28. února 1939, vymezí pro obor dřívějšího ministerstva pošt a telegrafů věci státní výsosti a úkony povahy podnikové, při čemž může některé poměry dosud veřejnoprávní prohlásiti za soukromoprávní.

(4) Budou-li podle odstavce 3 některé poměry veřejnoprávní zařaděny mezi úkony podnikové, může vládní nařízení současně nově upravití správní pořad na ten způsob, že orgány podniku (§ 3, odst. 1), uvedené v § 4, rozhodují s konečnou platností, anebo že generální ředitelství rozhoduje ve druhé stolici s konečnou platností.

§ 3.

(1) Dosavadní podniky Československé státní dráhy a Československá pošta se slučují dnem 1. ledna 1939 pro zemi Českou a zemi Moravskoslezskou v jeden státní podnik s názvem Česko-Slovenské dráhy a pošty v zemích českých.

(2) Podnik je spravován, pokud se v této části neustanovuje nic jiného, podle předpisů vládního nařízení ze dne 25. září 1924, č. 206 Sb. z. a n., kterým se provádí zákon o úpravě

hospodaření ve státních závodech, ústavech a zařízeních, jež převahou nemají plniti úkoly správní.

(3) Správní sbor podniku se skládá z osmnácti členů (zástupců).

§ 4.

(1) Vrchní vedení podniku, jakož i ty věci bezprostřední správy, které lze s výhodou obstarávati ústředně, vykonává generální ředitelství a jemu podřízené ústřední služebny.

(2) Ostatní věci bezprostřední a místní správy obstarávají oblastní ředitelství a místní služebny. Žádají-li toho zřetele účelnosti, může býti jednomu ředitelství přikázáno obstarávání úkonů určitého druhu pro obvod více ředitelství.

(3) Sídlo generálního ředitelství je v Praze. Sídlo dvou oblastních ředitelství je v Praze a v Brně. Sídla ostatních oblastních ředitelství a ústředních služeben stanoví generální ředitelství. Toto opatření však podléhá schválení ministra dopravy.

(4) Na oblastní ředitelství přechází výkon pravomoci, která byla ředitelstvím státních drah přikázána vládním nařízením ze dne 24. června 1937, č. 168 Sb. z. a n., o přikázání pravomoci železničního správního úřadu a zemského úřadu.

§ 5.

(1) V čele generálního ředitelství je generální ředitel. Generálního ředitele jmenuje a odvolává president republiky na návrh vlády.

(2) Generální ředitel odpovídá ze správy podniku ministru dopravy. Je v zásadě oprávněn rozhodovati ve všech věcech, pokud nejsou podle zákona nebo vládního nařízení výslovně vyhrazeny presidentu republiky, vládě nebo ministroví.

(3) Generální ředitel vypracuje s největším urychlením organizační řád, upravující působnost správních orgánů podniku. Tento řád předloží ministr dopravy do 28. února 1939 vládě ke schválení.

§ 6.

Při rozhodování o umístění ústředních služeben a oblastních ředitelství bude přihlíženo k veřejnému zájmu a přiměřeně dbáno krajo- vých zájmů.

§ 7.

(1) Služební a platové poměry zaměstnanců dřívějších podniků Československé státní dráhy a Československá pošta se vládním na-

řízením nově upraví podle zásad, na nichž je vybudován platový zákon, s přiměřeným zřetelem ke zvláštním poměrům a potřebám podniku, a to na podkladě soukromoprávním; při tom musí býti přísně šetřeno zejména zásady, že ustanovení (přijetí) zaměstnance nebo jeho povýšení je přípustno jen na volné systemizované služební místo. Zároveň se vládním nařízením upraví také poměry pensijní.

(2) Služební pořadí zaměstnanců ministerstva dopravy, pokud do něho přešli z oboru dřívějšího ministerstva železnic a z oboru dřívějšího ministerstva pošt a telegrafů, upraví ministerstvo dopravy tak, aby se slušně vyrovnaly nesrovnalosti, vzniklé z toho, že při určování služební pořadí zaměstnanců ministerstva železnic se nepřihlíželo ve smyslu § 20 platového zákona ke služební době ztrávené v poměru soukromoprávním.

(3) Zaměstnanci ministerstva dopravy mohou býti přeloženi ke službě u podniku a naopak zaměstnanci podniku mohou býti povoláni ke službě u ministerstva dopravy, přičemž služební poměr veřejnoprávní může býti změněn ve služební poměr soukromoprávní nebo naopak.

(4) Zaměstnanci ministerstva dopravy a zaměstnanci podniku jsou k příkazu povinni konati i službu, kterou pravidelně vykonávají zaměstnanci jiné rovnocenné nebo i nižší kategorie, po případě zaměstnanci v nižší platové stupnici.

(5) Ustanovení § 200, odst. 1 a § 211, odst. 1 až 3 a 5 ve spojitosti s předpisem § 209, odst. 2, al. 5 železničního zákona platí obdobně pro podnik Česko-Slovenské dráhy a pošty v zemích českých a zaměstnance převzaté z dosavadního podniku Československá pošta.

Část druhá.

§ 8.

Dnem 1. ledna 1940 se stává podnik Česko-Slovenské dráhy a pošty v zemích českých samostatnou právnickou osobou se sídlem v Praze.

§ 9.

(1) Podniku se svěruje k věrné ruce správa veškerého jmění spravovaného doposud v zemi České a zemi Moravskoslezské podnikem uvedeným v § 3, odst. 1, zahrnující v to všechny pomocné i vedlejší závody, jako hospodářský celek, se všemi právy a povinnostmi, a to jak v poměru k osobám třetím, tak v poměru k jiným odvětvím státní správy. Podniku bude také svěřena k věrné ruce správa všech drah

státních pro přepravu veřejnou nebo pro omezenou přepravu veřejnou, které stát v označeném území v budoucnosti vybuduje nebo jinak získá. Podnik spravuje také všechno jmění, které sám získá (§ 10, odst. 1).

(2) Podniku přísluší právo vykonávati neb obstarávati (třebas ve zvláštních pomocných i vedlejších závodech zřízených k tomu cíli) samostatně všechny práce, které slouží k účelům předmětu jeho podnikání. Podnik může nadto provozovati vedlejší podniky a vedlejší obchody, které s jeho provozem souvisí, je však povinen vyžádati si povolení podle platných předpisů. Práva, která vyplývají pro podnik ze zákonných ustanovení o dopravě motorovými vozidly a o pomoci motorismu, nejsou předpisem věty druhé dotčena.

§ 10.

(1) Vlastníkem jmění, které bylo podniku svěřeno do správy, zůstává stát. To platí i o jmění, které podnik nově získává.

(2) Podnik je oprávněn zcizovati (zatížití břemeny) svěřené jmění:

a) věci movité bez jakéhokoliv omezení;

b) věci nemovité až do úhrnné částky, která bude stanovena vládním nařízením [§ 19, odst. 1, písm. b)].

(3) Podnik je povinen svěřená zařízení udržovati v řádném stavu a v mezích hospodářské únosnosti je zdokonalovati.

(4) Podnik je povinen prováděti obnovu svěřeného jmění přiměřenou potřebám provozu.

(5) Nové dráhy státní buduje v zásadě stát. To platí i o drahách státních, které budou dne 1. ledna 1940 ve výstavbě. Avšak stát ponechá zpravidla budování dráhy (pokračování ve výstavbě) podniku, o čemž bude sjednána zvláštní úmluva. Požádá-li však o to podnik a budou-li jinak splněny zákonné předpoklady, bude podniku uděleno povolení, aby vybuodoval dráhu státní vlastním nákladem.

(6) Úrok ze zakládacích dluhů postihuje v zásadě podnik. Úrok ze zakládacích dluhů vzniklých stavbou nových drah (odstavec 5) postihuje podnik jenom tehdy, dá-li ke stavbě souhlas.

(7) Úmor zakládacích dluhů hradí podnik jenom do výše jedné třetiny dosaženého zisku ve správním roce. Jinak hradí úmor stát.

(8) Podnik přejímá práva a povinnosti plynoucí z poshování úhrady provozních schodků a poskytnutí záloh podle zákona ze dne 17. března 1931, č. 56 Sb. z. a n., o úpravě někte-

rých právních a finančních poměrů soukromých místních drah ve státním provozu, po případě podle § 156, odst. 1, písm. a) železničního zákona.

(9) Stát ručí za závazky podniku.

§ 11.

(1) Podnik uspořádá provoz svěřených drah, pošt a telegrafů, spolu s pomocnými i vedlejšími závody, po stránce konečného výsledku podle zásady výnosnosti slučitelné s veřejným zájmem a s národohospodářským úkolem podniku, přidržuje se vždy alespoň zásady finanční soběstačnosti.

(2) Za úkony, práce a dodávky, prováděné podnikem v zájmu jiných odvětví státní správy nebo jiných státních podniků, ústavů a zařízení, přísluší podniku přiměřená náhrada. Nedojde-li o náhradě k dohodě, rozhodne do tří měsíců ministerstvo dopravy v dohodě s ministerstvem financí, po případě vláda. Nebude-li rozhodnutí takto vydáno, je podnik oprávněn jednostranně stanovit sazby závazné až do dne, kdy bude vydáno uvedené rozhodnutí. Jestliže se změní skutkové okolnosti, jsou obě strany oprávněny požádati o revisi rozhodnutí; ustanovení věty druhé a třetí sluší tu užití přiměřeně.

§ 12.

(1) Podnik hradí ze svého veškeré výdaje související s provozem. Na žádost vloží do podniku státní finanční správa přiměřený provozovací vklad, o čemž bude sjednána zvláštní umluva.

(2) Podnik si opatřuje sám také prostředky na investice, a to buď vlastním úvěrem, což se však může dít jenom za souhlasu státní správy, neb úvěrem u státu. Jde-li v tomto případě o peníze, které stát sám získal úvěrem, poskytne stát podniku zápůjčku za týchž podmínek, za nichž peníze získal, t. j. za úrok a vedlejší výlohy.

§ 13.

(1) Podnik povede knihy účetní (účetnictví) tak, aby z nich bylo lze seznati stav jmění a jeho změny, jakož i výsledky hospodaření, a to jak pro podnik jako celek, tak i pomocné pro odvětví železniční, odvětví poštovní a telegrafní, po případě pro jiná odvětví.

(2) Podnik zřídí tyto fondy: fond rezervní a fond investiční.

(3) Podnik je povinen konati řádné odpisy.

(4) Podnik sestaví výchozí bilanci a předloží ji ministerstvu dopravy, ministerstvu financí

a nejvyššímu účetnímu kontrolnímu úřadu do 31. května 1940. Výchozí bilanci schvaluje vláda. Svou roční bilanci bude předkládat uvedeným úřadům vždy do 31. května roku následujícího.

(5) Z čistého zisku se dotují, po splnění povinnosti podle § 10, odst. 7, příslušné fondy podniku; jinaž plyne čistý zisk do státní pokladny. Ztráta se hradí z rezervního fondu, po případě se přenese do příštího roku.

§ 14.

Podnik je osvobozen od daní, poplatků a dávek ve stejném rozsahu jako podnik utvořený podle předpisů části první.

§ 15.

(1) Orgány správy podniku jsou: správní výbor a generální ředitel. Generálního ředitele jmenuje a odvolává president republiky na návrh vlády.

(2) Správní výbor dohlíží na hospodářství podniku a rozhoduje o důležitých a zásadních otázkách všeobecného významu.

(3) Vedení podniku přísluší generálnímu řediteli, jenž odpovídá z veškerého hospodářství podniku.

(4) Generální ředitel má k ruce jako poradní sbor ředitelskou radu, složenou ze zaměstnanců podniku vedoucího postavení nebo vynikající odborné způsobilosti. Generální ředitel je povinen slyšeti ředitelskou radu ve věcech větší důležitosti. Jestliže rada zaujme k některému podnětu stanovisko odmítavé, může býti příslušné opatření učiněno jenom se souhlasem správního výboru.

(5) Generální ředitel zastupuje podnik na venek. Generální ředitel může pověřiti buď obecně nebo pro jednotlivé případy zastupováním podniku zaměstnance podniku.

(6) Ustanovení § 4 platí obdobně.

§ 16.

(1) Před soudy a úřady zastupují podnik, nepožádá-li za zastoupení finanční prokuraturu, svými zaměstnanci generální ředitelství neb oblastní ředitelství v Praze pro obvod finanční prokuratury v Praze a oblastní ředitelství v Brně pro obvod finanční prokuratury v Brně. Jde-li o věci, kde podle platných předpisů se vyžaduje zastoupení advokátem, musejí zaměstnanci zastupující podnik míti doktorát věd právních a státních a vykonanou advokátní zkoušku.

(2) Obecný soud podniku se řídí sídlem finanční prokuratury, která by jinak byla příslušná k zastupování podniku.

(3) Zastupuje-li podnik finanční prokuratura, je podnik povinen přiměřenou náhradou.

§ 17.

(1) Jde-li o přikazování výkonu veřejné železniční správy podle předpisů části třetí, oddílu I (§§ 187 a 188) železničního zákona, pokládají se oblastní ředitelství a místní služebny za služebny výkonné služby drah státních.

(2) Uvedených předpisů se užije přiměřeně i pro přikazování jiných úkonů veřejné správy ve věcech dopravy.

§ 18.

Podnik podléhá kontrole nejvyššího účetního kontrolního úřadu podle zákona ze dne 20. března 1919, č. 175 Sb. z. a n., o zřízení a působnosti nejvyššího účetního kontrolního úřadu.

§ 19.

(1) Vláda upraví nařízením, které bude vydáno nejpozději do 31. října 1939:

a) právní a hospodářské předpoklady, které by umožnily hospodaření podle zásady vyjádřené v § 11, odst. 1;

b) mez pro zeizování věcí nemovitých ze jmění, svěřeného podniku [§ 10, odst. 2, písm. b)];

c) složení správního výboru, způsob povolávání členů správního výboru, podrobnosti pravomoci správních orgánů, po případě jednotlivých členů správního výboru, jakož i jejich vzájemný poměr;

d) jak bude označováno svěřené jmění při zápisech do veřejných knih, a jak podpisuje podnik;

e) zásady, podle nichž se budou vyvíjeti služební, platové a zaopatřovací poměry zaměstnanců podniku, s tím, že ustanovení zákonů sociálně-pojišťovacích o vynětí (zproštění) z pojistné povinnosti může být užito na zaměstnance podniku tak, jako by byli zaměstnanci státu;

f) poměr státu k podniku, zahrnující v. to výkon státní výsosti;

g) podrobnosti zastupování podniku před soudy a úřady se zřetěním k zásadám platným o zastupování státu finančními prokuraturami;

h) další podrobnosti, které souvisí s prováděním zásad této části.

(2) Prováděcí nařízení může svěřiti úpravu některých věcí usnesení vlády neb autonomním řádům podniku.

Závěrečná ustanovení.

§ 20.

Telegrafem ve smyslu tohoto nařízení se rozumí nejen zařízení podle § 2 zákona ze dne 23. března 1923, č. 60 Sb. z. a n., o telegrafech, nýbrž i každé jiné zařízení na sdělování nebo výměnu jakýchkoli zpráv (značek, písmen, časových impulsů, slov, obrazů, výkresů a zvuků) pomocí elektrické energie.

§ 21.

(1) Kde je v tomto nařízení řeč o veřejném zájmu, rozumí se jím také zájem obrany státu.

(2) Ustanovení železničního zákona a předpisů o poštách a telegrafech, která zajišťují zájem obrany státu, zůstávají nedotčena.

§ 22.

(1) Organizační útvary předvídané v § 4 budou uvedeny v život dnem, který vyhlásí ministr dopravy ve Sbírce zákonů a nařízení. Stane se to nejpozději do 31. března 1939.

(2) Až do dne uvedeného v odstavci 1 budou obstarávati úkony podniku (§ 3, odst. 1) ministerstvo dopravy a dosavadní organizační útvary, s odchylkou podle § 5.

§ 23.

(1) Ustanovení § 206, odst. 4 železničního zákona platí pro celý podnik Česko-Slovenské dráhy a pošty v zemích českých (§§ 3 a 8).

(2) Pro dobu, než budou vládním nařízením upraveny věci sborů důvěrníků, po případě než budou provedeny volby do těchto sborů, platí toto:

a) při podniku Česko-Slovenské dráhy a pošty v zemích českých (§§ 3 a 8) se zřizují: ústřední sbor důvěrníků o 15 členech (při ministerstvu dopravy, po případě při generálním ředitelství), oblastní sbory důvěrníků o 10 členech (při ředitelství státních drah a ředitelství pošt a telegrafů, po případě při oblastním ředitelství) a místní sbory důvěrníků o 3 až 8 členech (pro jednotlivé služebny nebo skupiny služeben);

b) členy sborů důvěrníků jmenuje generální ředitel, po případě přednosta ředitelství ze zaměstnanců podniku navrhovaných odborovými organizacemi, přihlížející k rozvrstvení zaměstnanců;

c) sbory důvěrníků budou vyvíjeti činnost podle předpisů, které byly dosud platné pro podnik Československé státní dráhy; ministr dopravy je však oprávněn přizpůsobiti tyto předpisy novým poměrům, zjednodušiti je podle potřeby rychlé a úsporné správy, zejména pak ustanoviti, že v jednoduchých nebo průtah nesnášejících věcech zastupují sbory důvěrníků jejich předsedové nebo jiní činovníci.

§ 24.

Toto nařízení platí jen v zemích České a Moravskoslezské a nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr dopravy v dohodě s ministrem financí.

Dr. Hácha v. r.

Beran v. r.

Dr. Chvalkovský v. r.	Syrový v. r.
Dr. Fischer v. r.	Elišáš v. r.
Dr. Kalfus v. r.	Čipera v. r.
Dr. Kapras v. r.	Dr. Feierabend v. r.
Dr. Krejčí v. r.	Dr. Klumpar v. r.
Dr. Šádek v. r.	Dr. Havelka v. r.

3.

Vládní nařízení

ze dne 20. ledna 1939,

kterým se přenáší působnost ministerstva veřejných prací a zemských úřadů v oboru přímé podpory stavebního ruchu na ministerstvo sociální a zdravotní správy.

Vláda republiky Česko-Slovenské nařizuje podle čl. II ústavního zákona zmocňovacího ze dne 15. prosince 1938, č. 330 Sb. z. a n.:

§ 1.

(1) Působnost, příslušející podle ustanovení uvedených v odstavci 2 ministerstvu veřejných prací nebo zemským úřadům v oboru přímé podpory stavebního ruchu, přechází na ministerstvo sociální a zdravotní správy.

(2) Působností v oboru přímé podpory sta-

vebního ruchu podle odstavce 1 se rozumí působnost, kterou stanoví tyto předpisy:

1. vládní nařízení ze dne 21. května 1921, č. 191 Sb. z. a n., vydané na podkladě § 7 zákona ze dne 23. května 1919, č. 281 Sb. z. a n., o státní podpore stavebního ruchu, a na podkladě § 68 zákona ze dne 11. března 1921, č. 100 Sb. z. a n., o stavebním ruchu, a platné podle vládního nařízení ze dne 23. listopadu 1922, č. 355 Sb. z. a n., i pro stavby podporované podle zákona ze dne 27. ledna 1922, č. 45 Sb. z. a n., o stavebním ruchu;

2. vládní nařízení ze dne 19. července 1923, č. 160 Sb. z. a n., vydané na podkladě § 60 zákona ze dne 25. ledna 1923, č. 35 Sb. z. a n., o stavebním ruchu, a platné se změnami podle vládního nařízení ze dne 3. května 1924, č. 96 Sb. z. a n., i pro stavby podporované podle zákona ze dne 7. března 1924, č. 58 Sb. z. a n., o stavebním ruchu;

3. vládní nařízení ze dne 12. května 1927, č. 57 Sb. z. a n., vydané na podkladě § 48 zákona ze dne 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n., o stavebním ruchu;

4. vládní nařízení ze dne 17. července 1928, č. 121 Sb. z. a n., vydané na podkladě § 48 zákona ze dne 28. března 1928, č. 43 Sb. z. a n., o stavebním ruchu;

5. § 30, odst. 4 zákona ze dne 10. dubna 1930, č. 45 Sb. z. a n., o stavebním ruchu, a vládní nařízení ze dne 28. května 1930, č. 66 Sb. z. a n., vydané na podkladě § 78 téhož zákona;

6. vládní nařízení ze dne 13. července 1934, č. 160 Sb. z. a n., o bytovém hospodářství obcí a obecně prospěšných stavebních sdružení;

7. § 56 zákona ze dne 26. března 1936, č. 65 Sb. z. a n., o stavebním ruchu, a vládní nařízení ze dne 1. dubna 1936, č. 80 Sb. z. a n., vydané na podkladě § 93 téhož zákona;

8. zákon ze dne 21. prosince 1937, č. 260 Sb. z. a n., o náhradě podle zákonů o stavebním ruchu, ve znění opatření Stálého výboru ze dne 16. listopadu 1938, č. 290 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňuje zákon o náhradě podle zákonů o stavebním ruchu, a vládní nařízení ze dne 18. března 1938, č. 48 Sb. z. a n., vydané na podkladě § 34, odst. 2 téhož zákona;

9. opatření Stálého výboru ze dne 16. listopadu 1938, č. 289 Sb. z. a n., o zkrácení doby, po kterou je stát povinen platiti příspěvek podle zákonů o stavebním ruchu.

§ 2.

Toto nařízení platí jen v zemích České a Moravskoslezské a nabývá účinnosti dnem 1.